

ΛΟΓΟΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ

ΕΠΙ ΤΗ ΕΘΝΙΚΗ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ 25 ΜΑΡΤΙΟΥ

ἐκφωνηθεὶς

ΕΝ Τῷ ΕΝ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙῷ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚῷ ΝΑῶ

τοῦ

ΣΩΤΗΡΟΣ

ὑπὸ

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ ΚΥΡΙΑΚΑΤΟΥ

Δημοδιδασκάλου

ἐντολῆ τοῦ

ΣΕΒΑΣΜ. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ.

καὶ τοῦ

Κου ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΚΡΑΝΙΩΝ.

ΕΝ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙῷ

Τύποις ΗΡΩΔΟΥ

=

1899.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

Τυπότηται δαπάνη τοῦ ΔΗΜΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ἈΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

ΛΟΓΟΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ

ΕΠΙ ΤΗ ΕΘΝΙΚΗ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ 25 ΜΑΡΤΙΟΥ

ἐκφωνηθεὶς

ΕΝ Τῷ ΕΝ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙῷ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚῷ ΝΑῶ

τοῦ

ΣΩΤΗΡΟΣ

ἑπὶ

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ ΚΥΡΙΑΚΑΤΟΥ

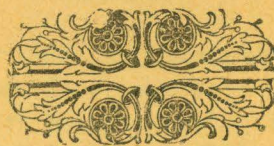
Δημοδιδασκάλου

ἐντολῆ τοῦ

ΣΕΒΑΣΜ. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ.

καὶ τοῦ

Κου ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΚΡΑΝΙΩΝ.

ΕΝ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙῷ

Τύποις ΠΡΟΟΛΟΥ

1899.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ (υποῦται δαπάνη τοῦ ΔΗΜΟΥ).

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

ALΣ2 Φ12.6008

ΛΟΓΟΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ

ΕΠΙ ΤΗ ΕΘΝΙΚΗ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ 25 ΜΑΡΤΙΟΥ

ἐκφωνηθεὶς

Ἐν τῷ ἐν Ἀργοστολίῳ Μητροπολιτικῷ Ναῶ τοῦ

ΣΩΤΗΡΟΣ

ὑπὸ

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ ΚΥΡΙΑΚΑΤΟΥ

Δημοδιδασκάλου

ἐντολῇ τοῦ

ΣΕΒΑΣΜ. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΕΑΛΛΗΝΙΑΣ

καὶ τοῦ

Κου ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΚΡΑΝΙΩΝ.

Ἐν τῷ βίῳ τῶν ἐθνῶν ὑπάρχουσιν ἡμέραι, τῶν ὁποίων τὴν ἀνατολὴν χαιρετίζουν γήθοσύνως τὰ ἔθνη ταῦτα καὶ μετ' αὐτῶν ἐκλεκτὴ μερὶς τῆς ἀνθρωπότητος. Τεταύτη ἡμέρα μεγάλη καὶ ἱερά εἶναι ἡ 25 Μαρτίου, ἡμέρα ἐξόχως ἐλληνική, ἀλλὰ καὶ παγκόσμιος ὡς ἡ ἀνθρωπίνη ἐλευθερία, ὑπὲρ τῆς ὁποίας τῆς γῆς οἱ εὐγενεῖς λαοὶ προσφέρουσι διηνεκῶς τὸν ἔρανον τοῦ αἵματος καὶ τοῦ μαρτυρίου, δι' ὧν κέφυκε νὰ ποτίζῃται τὸ εὐθαλὲς καὶ ὑψικάρηνον αὐτῆς δένδρον. Τὴν 25 Μαρτίου χαιρετίζει ἡ ἀνθρωπότης, ἡτις ἀγωνίζεται τὸν καλὸν τῆς ἐλευθερίας

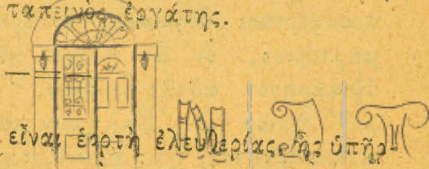

ἀγῶνα, ἥτις διὰ τοῦ καλὰ μῦθου ἢ τοῦ βραχέως, διὰ τῆς προγραφῆς ἢ τοῦ θανάτου, διήνοιξε καὶ διανοίγει ἀκάματος τὴν ἔδδον τῆς περὶ τοῦ καὶ τῆς εὐημερίας τῶν λαῶν. Naί, φιλέορτος ὁμῆγυρις, τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος ἐξέρχεται σήμερον τῶν στενῶν ὄριων ἐθνικῆς ἀτομικότητος· τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος δὲν ψάλλει σήμερον κορυβαντιῶν ἐπιεικέλους παιᾶνας εἰς βραχέως κατακτητάς, ἀλλὰ ψάλλει ὕμνον παναρμόνιον πρὸ τοῦ ἐρατεινοῦ ἑυδάλματος τῆς ἀνωπίνης ἐλευθερίας, ἥτις, γεννηθεῖσα καὶ ἀναπτυχθεῖσα ἐν τῇ γῆ τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδος, ζῆ εἰσέτι καὶ θὰ ζῆ ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ, ὅπου θάλλει ἡ δάφνη καὶ ἐκτείνεται ὁ Μαραθῶν «ἔστ' ἂν ὕδωρ βέη καὶ δένδρα μακρὰ τεθῆλη».

Πανισρώτατε Δέσποτα

Σεβασταί τῆς Πολιτείας Ἀρχαί καὶ λοιπὸν ἔντιμον ἀφρατῆριον.

Τυχῶν τῆς τιμῆς νὰ ἀνέλθω τὸ ἱερὸν τοῦτο βῆμα, ἵνα κατὰ τὰ εἰθισμένα ἐκφωνήσω διὰ τῆς ἀσθενοῦς μου γλώτσης τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας, αἰσθάνομαι τὸ καθήκον νὰ ἐπικαλεσθῶ τὴν ὑμετέραν ἐπιείκειαν. Ἀνατιρητικὸς τὸ ἔργον εἶναι κατὰ πολὺ ἀνώτερον τῶν ἀσθενῶν μου δυνάμεων, ἐδέησεν ὅμως νὰ ἀναδεχθῶ τοῦτο προθύμως, ὑπέικων εἰς τὴν ἐντολὴν τῆς Σεβαστῆς Ἐκκλησιαστικῆς καὶ Δημοτικῆς Ἀρχῆς, αἵτινες εὐηρεστήθησαν διὰ τῆς πρὸς με ἐντολῆς τῶν ταύτης νὰ τιμῆσωσι τὴν λαϊκὴν ἐκπαίδευσιν, ἧς ἐκλήθη ταπεινὸς ἐργάτης.

Ἔστι ἡ σημερινὴ ἑορτὴ εἰς ἐμὴν ἐλευθερίαν ἡς ὑπῆρξεν

ἔτι καί τις ἡ ἀθάνατος ἡμῶν πατρίς καὶ ὅτι ἐν τῷ ἀγῶνι τῆς ἐλευθερίας ὑπάρχει μετὰ τῶν ἐθνῶν ἡθικὴ ἀλληλεγγύη καὶ ἀλληλεβοήθεια, τοῦτο ἐπιτραπήτω μοι νὰ ἐξηγήσω.

Ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τῆς ἱστορίας δύο δυνάμεις παύστανται αἰωνίως ἀντιμέτωποι καὶ ἀμελίτικοι πρὸς ἀλλήλας ἐχθραί: ἡ τυραννία καὶ ἡ ἐλευθερία· αὗται ἀποτελοῦσι τοὺς δύο πόλους, περὶ τοὺς ὁποίους ἐστράφη αἰωνίως καὶ στρέφεται ὁ βίος τῆς ἀνθρωπότητος, τῆς ὁποίας ἡ μία μερὶς παρίσταται πιέζουσα καὶ καταθλίβουσα, ἡ δ' ἄλλη ἀνθισταμένη, ἀντιπιέζουσα καὶ συντρέφουσα τὸν ἐπ' αὐτῆς ἐπικαθήμενον τυραννικὸν ὄγκον, ὅταν φθάσῃ εἰς τὸ ἔσχατον τῆς πίσεως καὶ περιστολῆς ὄριον. Ἡ τυραννία ἐπιζητεῖ σκοτος, ταπεινώσιν φρονήματος, ἀνανδρίαν, ἐκφυλισμὸν, ἵνα στηρίξῃ τὴν καταχθόνιον αὐτῆς θρόνον. Ἡ ἐλευθερία ἀπαιτεῖ φῶς, ἔξαρσιν φρονήματος, μεγαλαφροσύνην, ἠρωτισμὸν, ἵνα καταρρίψῃ τὸν ἀπαίτιον τῆς τυραννίας θρόνον καὶ ἐπιδαφιλεύσῃ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν λαῶν τὴν ἐαυτῆς εὐλογίαν καὶ ζωογονήσῃ αὐτοὺς ὡς δρόσος Ἀερωῶν ἢ καταβαίνουσα ἐπὶ τὰ ὄρη, Σιών.

Ἀληθῆς κλαυθμῶνος κοιλίας, σκότος καὶ ὀλισθημα θὰ ἦτο ἡ γῆ, ἂν τὸ ἔργον τῆς τυραννίας δὲν ἀνεκόπτετο ὑπὸ τῶν λαϊκῶν ἐξεγέρσεων. Ἐπανάστασις! ἰδοὺ ἡ πρόδοσις κατὰ τὸν γαλάτην φιλόσοφον. Ἐπανάστασις! ἰδοὺ ἡ πρόδοσις, κηρύττει σάλπιγγος εὐηχέτερον ἢ ἱστορία. Ἐπανάστασις! ἰδοὺ ἡ κατάρριψις σαθεῦ καθεστῶτος, ὕφισταμένου παρὰ τοῦ θεοῦ καὶ φυσικοῦ νόμου καὶ ἡ ἀνιδρυσίς ἄλλου καθεστῶτος στερεοῦ ἐπὶ τῇ βίᾳ τῆς φύσεως.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ ἰστίας πνοῆς, ἥτις ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἐνεφυσήθη. **ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΒΙΒΛΙΟΤΗΚΗ** ἡ πανσθενῆς τῆς ἐλευθερίας, ἥτις φέρει **ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ**

τὴν ἐπανόρθωσιν τῶν κατὰ τῆς φύσεως καὶ τοῦ Δημιουργοῦ
 πλημμελημάτων τῆς τυραννίας, ἂν καὶ ἔμφυτος εἰς πᾶν ἔμ-
 ψυχον τῆς δημιουργίας ὄν, δὲν ἐκδηλοῦται ὁμοίως μετ' ἴσης
 ὁρμῆς οὔτε μεταξύ τῶν ἀτόμων οὔτε μεταξύ τῶν ἐθνῶν· οἱ
 Φρασύβουλοι, οἱ Φεραῖοι, οἱ Γαριβάλδαι εἶναι εὐγενεῖς
 ἀποκορυφώσεις, ἐπὶ τῶν ὁποίων συγκεντροῦται ὁ λαν-
 θάνων πρὸς τὴν ἐλευθερίαν πόθος ὀλοκλήρων λαῶν· εἶναι
 κρατῆρες, ἀπὸ τῶν ὁποίων ἐξερέυγεται ἀκάθεκτον τὸ πῦρ,
 τὸ ἡρέμα ὑποδόσκον ἐν τοῖς σπλάγχθοις τῶν συγχρόνων·
 εἶναι τηλαυγεῖς φάροι, καθηγοῦντες τὴν ἐν τῷ πελάγει
 τῆς τυραννίας κλυδωνιζομένην ἀνθρωπότητα· εἶναι τέλος
 ἀληθεῖς ἀπόστολοι τοῦ Ἰησοῦ, τοῦ κηρύξαντος ἀφ' ὑψη-
 λοῦ τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων « μὴ φοβήσθε ἀπὸ τῶν ἀπο-
 κτεινόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀπο-
 κτείνειν. »

Ὅ,τι μεταξύ τῶν ἀτόμων εἶναι αἱ ἐξέχουσαι φυσιο-
 γνομίαι, τοῦτο μεταξύ τῶν ἐθνῶν εἶναι ἡ Ἑλλάς, ἀφ'
 ἧς τὸ πρῶτον ἀνέτειλεν εἰς τὰ ἔθνη τὸ φῶς τὸ ἐλληνικόν,
 τὸ φῶς τῆς ἐλευθερίας τὸ ἀνέσπερον, ὅπερ ἐξῆλθεν ἐκ
 τῶν ὄστων τῶν ἐλληνικῶν, ὡς ἡ Εὐα ἐκ τῆς πλευρᾶς
 τοῦ πρωτοπλάστου.

Ἄλλὰ τὸ ἔθνος τοῦτο τῆς ἐλευθερίας πῦρ, τὸ ἀναι-
 ρεῦν τῆς τυραννίας τὰ ἀντιφυσικὰ δίκαια, τὸ καταπατοῦν
 τοὺς ἀπανθρώπους αὐτῆς ἀξιώσεις, τὸ ὑπεραμυνόμενον τῶν
 ἀνθρωπίνων δικαιῶν, δὲν εἶναι κληρὸς τοῦ τυχόντος· ἐμφω-
 λεύει μόνον ἐκεῖ, ὅπου καὶ διάνοια ἰσχυρὰ καὶ καρδία εὐ-
 γενῆς καὶ σθένος ψυχικόν, προτερήματα, τὰ ὁποῖα θαφι-
 λῶς ἐνεστάλαξεν ὁ Οὐρανὸς ἐν τῷ βάθει τῆς ἐλληνικῆς
 ψυχῆς, ἀφ' ἧς ἐξεπήδησεν ὅ,τι μέγα καὶ ὑψηλόν, ὅ,τι
 ὠραῖον καὶ εὐγενές, ὅ,τι γεραίρι· ἡ ἀνθρωπότης καὶ ἀπο-
 θαυμάζουσιν οἱ αἰῶνες.

Πρὸς τίνα τυραννικὴν προσωπικότητα, τὴν μίαν ἀπαι-
 σιωτέραν τῆς ἄλλης, ἐξ ὧν ἐκδηλώσαν τὴν ἱστορίαν,

οὐκ ἐπάλαισεν ἡ ἐλληνικὴ φυλὴ, ἡ ἀκάματος τῶν ἀν-
 θρωπίνων δικαίων μάρτυς; τίνα δὲν συνέτριψε νικῶσα;
 τίνα δὲν ἐμυκτήρισεν ἠττωμένη; Ἄδιαλείπτως ὡς ἡ
 ἀγνή, ὡς ἡ περιπαθῆς τοῦ Οἰδίποδος θυγάτηρ, ὡς ἡ τα-
 λαίφρων Ἀντιγόνη μετὰ μεγαλόφρονος πικρίας καὶ πάθους,
 ὑπεραμυνομένη τῶν ἀνθρωπίνων δικαίων, ἀνεφώνησε πρὸς
 τοὺς Κρέοντας τῶν αἰῶνων:

« Οὐ γάρ τι νῦν γε κάχθεις, ἀλλ' αἰείποτε
 « ζῆ ταῦτα, κούθεις οἶδεν ἐξ ὄτου φάνη. »

Παλαίους αἰώνως, νικῶσα ἢ πίπτουσα καὶ ἀνεγειρομένη
 ὡς Ἄντατος μεθ' ἐκάστην πτώσιν, ἡ ἐλληνικὴ φυλὴ, δὲν
 ἠγωνίζετο μόνον ὑπὲρ βωμῶν καὶ ἐστιῶν· ἀναγκαιζούσα
 βαρβαρικοὺς χειμάρρους, ἐφρούρει τὴν ἐλευθερίαν ἄλλων
 ἐθνῶν, αὐτὴ συντριβομένη καὶ καταπίπτουσα ἀγωνιζομένη
 ὑπὲρ τῆς ἰδίας ἐλευθερίας, ἐδίδασκε τοὺς λαοὺς πόσον
 εἶναι πολῦτιμον εἰς τὸν ἄνθρωπον τὸ ὑπέρτατον τοῦτο
 δῶρον τοῦ Οὐρανοῦ. Πᾶσα πληγὴ κατὰ τῆς τυραννίας,
 ὅθεν δῆποτε καὶ ἂν καταφέρεται, εἶναι κοινὸν ὄφελος τῶν
 λαῶν, πᾶσα κατ' αὐτῆς ἀντίστασις εἶναι περιστολὴ κα-
 ταχθονίου ἔργου, ὅπερ ὅσῳ μᾶλλον περιορίζεται τοσοῦ-
 τον ἀποβαίνει ἀβλαβέστερον εἰς τὴν ἀνθρωπότητα· πᾶς
 ἐναντίον αὐτῆς θρίαμβος, εἴτε ὑλικὸς ἐν τῇ νίκῃ, εἴτε ἠ-
 θικὸς ἐν τῇ καταστροφῇ, διεγείρει τὸν θαυμασμόν, προ-
 καλεῖ τὴν μίμησιν, θερμαίνει τὰς ψυχὰς καὶ ἐνισχύει τοὺς
 βραχίονας, οὕτω δὲ τὸ ἔργον τῆς παγκοσμίου ἐλευθερίας
 ὀσημέραι προάγεται καὶ εὐδοκίμει. Τοιαύτη ἡ φυσικὴ
 ὁδός, ἣν ἠκολούθησεν ἡ ἀνθρωπότης ἐν τῇ σταδιοδρομίᾳ
 τῆς προόδου, ὀδηγουμένη ἐν τῇ πορείᾳ της ὑπὸ τοῦ τη-
 λαυγοῦς ἀστέρος τῆς ἐλληνικῆς φυλῆς, ὡς ὠδηγήθησαν

ΙΑΚΩΒΑΓΓΕΛΙΟΝ ἀνατολῶν εἰς τὸ σπήλαιον τῆς Βηθλεέμ.
 ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 ΜΟΥΣΕΙΟΝ Ἐπιπέλοιο καὶ περιφανῆς ὁ κληρὸς, ὅστις ἔλαχεν εἰς

ισχυρῶν, ἀλλὰ κατακτᾶται ὑπὸ τῶν ἀσθενῶν δι' ἀγῶνος καὶ πάλης αἱματηρᾶς κατὰ τοὺς ἀναλλοιώτους ἱστορικοὺς νόμους, οὗς πιστότατα καὶ ἀπαρεγγιλτίως ἠκολούθησεν ἡ μεγαλομάρτυς τῆς Μισογοίᾳ. Ἡ ἐλευθερία τῆς Κρήτης ἀνήκει εἰς αὐτήν, ἀνήκει εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος, τὸ ὁποῖον ὑπῆρξε μέτοχον τῶν θυσιῶν καὶ τῶν στεναγμῶν τῆς, ἀνήκει εἰς τὴν εὐγενῆ φωνὴν τῶν φιλελευθέρων λαῶν τῆς Εὐρώπης, οὗς ἠλέκτοισε καὶ συνεκίνησεν ὁ ἀπαράμιλος αὐτῆς ἡρωϊσμός. Ἡ ἐλευθερία τῆς Κρήτης ὑπῆρξε τὸ προαιώνιον αὐτῆς ἰδανικόν, ὑπὲρ τοῦ ὁποῖου ἠγωνίσθη ὑπερανθρώπως, ὑπὲρ τοῦ ὁποῖου ἀφιδῶς τὸ αἷμα κατηνάλωσεν, ὑπὲρ τοῦ ὁποῖου ἡ φωνὴ τῶν χηρῶν καὶ τῶν ὄρφανῶν, τῶν ἀστέργων καὶ ἐξορίστων, ἔφθασε μέχρι τοῦ Οὐρανοῦ, μέχρι τοῦ θρόνου τῆς Δικαιοσύνης, ἧτις ἀδρανῆσατα μέχρι χθές, ἐξεπλήρωσε σήμερον στοιχειῶδες καθήκον ἀπέδωσε τὸ τέκνον εἰς τὴν μητέρα, τὴν ἐστίαν εἰς τὸν ἐξορίστων, τὴν ἐλευθερίαν εἰς τὸν δοῦλον. Ἡ Κρήτη ἕνα Θεὸν δύναται μόνον νὰ εὐγνωμονῇ, τὸν Θεὸν τῆς ἐλευθερίας, τὸν ἔχοντα τὸ σκήνωμα αὐτοῦ εἰς τὰ λεοντώδη στήθη τῶν γενναίων αὐτῆς προερχομένων εἰς τοσητὸν τὸν Θεὸν ἀποτελειομένη σήμερον, δύναται νὰ ἀναφωνήσῃ τὸ ὠραῖον τοῦ Προφητᾶνακτος λόγιον: «εἰσήλθομεν διὰ πυρὸς καὶ ὕδατος καὶ ἐξήγαγες ἡμᾶς εἰς ἀναψυχήν.»

Θάρρος λοιπόν, φίλτατοι ἑταῖροι, θάρρος καὶ ἐλπίς, δραστηριότης καὶ ἐργασία, ὅπως ἐκχερσώσωμεν τὸν ἐθνικὸν ἀγῶνα, ὅστις ὑπόκειται θαυμάσιον καὶ γενναίαν τὴν συγχομιδὴν. Τὰ λάθη τοῦ παρελθόντος ἅς μὴ ψυχαίνωσι τὴν φιλοπατριάν ἡμῶν καὶ τὸν ζῆλον πρὸς τὴν ἐργασίαν. Τὰ κυβερνητικὰ παραπτώματα εἶναι ἀσθένειαι παραδουλοῦ, μὴ θίγουσαι εἰς τὰ καίρια τὴν ὑγείαν καὶ εὐρωστίαν τοῦ ἐθνικοῦ ὀργανισμοῦ. Τὰ κυβερνητικὰ παραπτώματα μαρτυροῦσι μόνον, ὅτι ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἀναπετῶν κεκρίμηται ὡς λέων. Τίς ἐγερεῖ αὐτόν;

Ἰδοὺ τὸ πᾶν!

Ἰδοὺ ἡ ὑφιλόνοχος διδασκαλία, ἣν ἀρνούμεθα σήμερον ἐκ τῆς μεγαλοπρεποῦς, ὅσον καὶ ὠραίας ἐποποιίας τοῦ Εἰκοσιένα, ἣν ἐπλεξε καὶ κατεκάλυψε μόνος καὶ ἐξ ἰδίων ὁ μάρτυς Ἑλληνικὸς λαός! Τίς δώσει μοι λόγον, ἵνα ὑμνήσω τὸ μεγαλεῖον τοῦ γίγαντος ἐκείνου λαοῦ; Τίς ἀναβιβάσει με εἰς ὄρος ὕψηλόν, ἵνα ἐκεῖθεν ἀπολαύσω τὸ μεγαλοπρεπὲς θέαμα, ἵνα ἐντροφήσω εἰς τὴν ὄλην σκηνογραφίαν, ἧτις ἐκτυλίσσεται πρὸ τῶν ὀμμάτων μου ἐν τῇ χώρᾳ τῶν ἀρχαίων θεῶν καὶ τῶν νέων ἡμιθέων; Τίς ὀδηγήσει εἰς τὸ νέον Ἑλληνικὸν πάνθεον, ἵνα ἀτενίσω εἰς τὸ θεσπέσιον σύμπλεγμα τῆς μεγαλοουργοῦ ἐκείνης γενεᾶς, ἵνα γονυπετήσω πρὸ τῆς ἀθάτου ἐκείνης χερσίας. Ἥϊς μὲ κατέστητε πολίτην ἐλευθέρου ἀλευθέρου πατρίδος;

Ἀληθῶς σκηνὴ ἔκτακτος ἀνελίσσεται πρὸ ἡμῶν ἐν τῷ ἱστορικῷ πανοράματι τοῦ Εἰκοσιένα: Εἰς λαὸς ἀκέφαλος καὶ ἀπροστάτετος, ἐγκαταλελειμμένος καὶ πενόμενος, ἀναδημιουργεῖ ἐκ τῶν ἰδίων συντριμμάτων μεγαλεῖον, ὅπερ ἐπιστεύετο ταφὴν ὑπὸ τὴν κόνιν τῶν αἰώνων!

Ὁ λέων οὗτος, ὁ νῦν ἀταράχως καθεύδων, δὲν θὰ ἀναλίβῃ τὴν ἰσχύν του; Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς δὲν θὰ φροντίσῃ περὶ τῆς μέλλούσης τύχης του; Τίς ὁ δυνάμενος νὰ ἀφυπνίσῃ αὐτόν; Ἰδοὺ τὸ πᾶν!

Ὁ λαός, ἵνα ἀφυπνισθῇ, ἔχει ἀνάγκην μορφώσεως θρησκευτικῆς, μορφώσεως ἐπιστημονικῆς, μορφώσεως πολιτικῆς: ἅς διδάξωμεν τὸν λαὸν τὴν ἀληθῆ κατὰ Χριστὸν ἠθικὴν, ἅς φωτίσωμεν τὸ πνεῦμά του διὰ τῆς ἐπιστήμης καὶ τῶν γοαυμάτων, ἅς ἐξαγνίσωμεν, ἅς ἀπακαθάρωμεν, ἅς καταστήσωμεν χρηστὰ τὰ πολιτικὰ ἔθη τοῦ λαοῦ διὰ τοῦ ἰδίου παραδείγματος, καὶ ὁ λαὸς θὰ εἰσέλθῃ ἀμέσως εἰς τὴν ἀρετὴν του. «Τὴν ἀρετὴν — λέγει ὁ σεμνὸς Πλού-

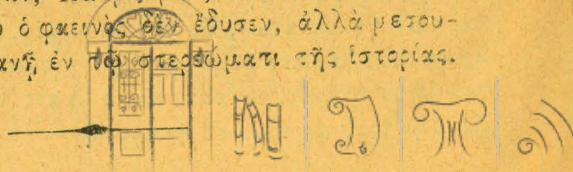
ταρχος—ἐν εὐδὴλῳ παραδείγματι καὶ λαμπρῷ τῷ βίῳ τοῦ ἀρχοντος δρώντες οἱ πολλοί, ἐκούτως σωφρονούσι καὶ συσχηματίζονται πρὸς τὸν ἐν φιλῳ καὶ ὁμονοίᾳ τῇ πρὸς αὐτοὺς μετὰ δικαιοσύνης καὶ μετριότητος ἀμύμονα καὶ μακάριον βίον, ἐν ᾧ τὸ κάλλιστον ἀπάσης βασιλείας τέλος ἐστὶ.»

Τούτε, φίλτατοι ὁμοιοθεῖς, ἔστω ὁ πολιτικὸς ἀστήρ τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν δράσεως εἰς τὸ μέλλον: ἡ θρησκευτικὴ, ἡ ἐπιστημονικὴ, ἡ πολιτικὴ μόρφωσις τοῦ λαοῦ. Ἐκ τούτου καὶ μόνον θὰ προκύψῃ το μεγαλεῖον, ἡ ἰσχὺς καὶ ἡ πλήρης ἐθνικὴ ἡμῶν ἀνοκατάστασις.

Ἄς ἐλπίσωμεν ἐπὶ τὸν Θεὸν τῆς Ἑλλάδος, ἃς ἀντλήσωμεν θάρρος ἐκ τοῦ παρελθόντος ἡμῶν, ἃς πιστεύσωμεν ἀκραδάντως εἰς τὴν ἀθανασίαν τῆς Ἑλληνικῆς Πατρὶδος.

Εὐγενής, αἰωνία, ἀφθαρτε Ἑλληνικὴ Πατρίς! ἐβίωσας διδάσκουσα καὶ παιδαγωγούσα τοὺς λαοὺς. Τὸ πνεῦμα σου τὸ ἀθάνατον εἰς τὰς πτήσεις αὐτοῦ τὰς αἰθερίους ἐφώτισε τὴν ἀνθρωπότητα: τὰ λάσσια στέρνα σου καὶ εἰ βραχίονές σου οἱ στιβαροὶ προετάχτησαν ἀείποτε ἐν τῷ ἀγῶνι τῆς ἐλευθερίας. Δρῦς ὑψίκομος, δρῦς μεγαλοπρεπής! ὑπὸ τὴν δροσερὰν σκιάν σου εὖρον ζωογόνο ἀνεσιν αἱ μεγάλαι τῆς Εὐρώπης ψυχαί, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἐνεκυμονήθη ἡ ἐλευθερία τῶν νεωτέρων χρόνων. Πλανῶνται ὅσοι δὲν σὲ ἐμελέτησαν κατὰ βάθος, ὅσοι ἐκ τῶν τελευταίων ἀτυχημάτων σου ἀνευλαβῶς ὑπεβίβασαν τὴν ἀξίαν σου, μὴ διαβλέποντες οὔτε τὴν ἀγνότητά τοῦ αἵματός σου, οὔτε τὴν δύναμιν τῶν νεύρων σου, οὔτε τὸ ἡφαιστειὸν τῆς ψυχῆς σου.

Ἐγείρου καὶ πάλιν, Πατρίς μου, καὶ δείξον εἰς τὰ ἔθνη, ὅτι ὁ ἀστήρ σου ὁ φαινὸς δὲν ἔδυσεν, ἀλλὰ μετουρανεῖ καὶ θὰ μεσουρανῇ ἐν τῷ στερρῷ ματι τῆς ἱστορίας.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ